

ЧИТАЛИЋИ 2027.

ТАЈНЕ

ПРАВИЛНИК ПРОЈЕКТА „ЧИТАЛИЋИ 2026/2027.”

*Међушколски образовно-васпитни пројекат неговања и развијања
вештина Читање и разумевање прочитаног и Писмено изражавање*

На основу предлога Ауторског тима, председник УГ „Читалићи”, дана 24.09.2026. године, доноси

П Р А В И Л Н И К МЕЋУШКОЛСКОГ ПРОЈЕКТА „Ч И Т А Л И Ћ И 2027.”

I Опште одредбе

Члан 1.

Овим Правилником утврђују се циљеви и задаци Међушколског пројекта неговања и развијања вештина Читање и разумевање прочитаног и Писмено изражавање „Читалићи 2027.” (у даљем тексту Пројекат), облици реализације, актери реализације и односи међу њима, начин реализације, права и обавезе учесника.

Термини изражени у Правилнику у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

II Назив, организатори, начин реализације, време и место одржавања

Члан 2.

Пун назив пројекта је Међушколски пројекат неговања и развијања вештина Читање и разумевање прочитаног и Писмено изражавање „Читалићи 2027.”, краће Читалићи 2027.

Члан 3.

Организатори Пројекта су:

- УГ „Читалићи” Алексинац - Ауторски тим (главни партнер)
- ОШ „Вожд Карађорђе” Алексинац, школа домаћин уз покровитељство Општине Алексинац;
- Библиотека „Вук Караџић” Алексинац, суорганизатор;
- Друштво школских библиотекара Србије, суорганизатор;
- Портал за учење српског језика у дијаспори „Словце” (Холандија), суорганизатор.

Члан 4.

Сарадници организатора су:

- Министарство просвете Републике Србије, које суорганизацију потврђује објављивањем Смотре у Календару такмичења и смотри за текућу школску годину;
- Министарство културе Републике Србије, које суорганизацију потврђује објављивањем резултата Конкурса у року предвиђеном за актуелни конкурс у текућој години;
- друге установе и удружења уколико школа не пријави учешће а деца уз подршку родитеља желе да се укључе у све категорије програма;
- међудржавни партнери, који статус државног координатора писмено потврде уговором са организатором (са главним партнером) најкасније до краја септембра текуће године за ту школску годину.

Члан 5.

Пројекат се реализује као:

- Међушколски образовно-васпитни пројекат - од септембра до краја маја школске 2027. године на основу јединственог Пројектног плана, који установа добија по пријављивању;
- Смотра читалаштва такмичарског и ревијалног карактера, чија се завршница државног нивоа са међународним учешћем реализује маја 2027. у Алексинцу под покровитељством Општине Алексинац и других партнера Ауторског тима;
- Облик стручног усавршавања за наставнике (конференција, симпозијум, трибина и сл).

III Циљеви, исходи Пројекта

Члан 6.

Циљеви Пројекта су:

- Развијање љубави према књижи и неговање предчитачких и читалачких навика од најранијег узраста, а затим даље стицање, развијање и неговање вештина читање и разумевање прочитаног и Писмено изражавање;
- неговање љубави према књигама и књижевном стваралаштву;
- оспособљавање ученика да користе информације у свим облицима и на свим медијима у циљу неговања критичког и креативног мишљења;
- неговање права на сопствено мишљење и слободу изражавања;
- развијање навике читања и коришћења библиотечких услуга у циљу овладавања вештином целоживотног учења уз истицање значаја школске библиотеке у васпитно-образовном процесу и животу школе, као и општинске библиотеке у животу заједнице;
- развијање позитивних људских вредности и способности самовредновања;
- развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- развијање тимског рада, истраживачког духа и сарадње међу ученицима и наставницима, као и неговање сарадњиства међу свим актерима културног живота уже и шире заједнице – школе, библиотеке, издавачке куће, удружења...;
- рад на видљивости неговањем позитивног односа према свим учесницима пројекта (јавно награђивање, похваљивање, захваљивање).

Исходи Пројекта су:

- дете у предшколском периоду радо слуша читање, учествује у радионицама које се баве сликовницама и књигама и сл;
- ученици течно читају књижевна дела, разумеју текст који читају у себи, постижу брзину у писању текста и хватању бележака писаним словима ћирилице;
- ученик уме да тражи, процени, преради и користи информације доступне путем различитих медија (књиге, новине, интернет, друштвене мреже...);
- ученик уме да изрази ставове на демократичан начин а у складу са личним, друштвеним, образовним и др. релевантним циљевима);
- ученик обогаћује сопствени унутрашњи живот и способан је да процени своје и туђе поступке;

- ученик развија осећање припадности сопственој породици, нацији и култури уз поштовање традиције, идентитета и културе других заједница;
- ученик/ ментор је способан да ефикасно и конструктивно ради као члан тима, групе, организације и заједнице;
- ученик/ментор повећали дигиталне, друштвене и грађанске компетенције.

IV Организациона мрежа Читалића

Члан 7.

Ауторски тим

- УГ „Читалићи” (главни партнер) именује Ауторски тим и списак сарадника, најкасније до 1. новембра текуће школске године за ту школску годину.
- Ауторски тим обавезно чине аутор, коаутор програма и њихови сарадници, државни координатор - представник школе домаћина, представник библиотеке домаћина, координатори земаља учесница и координатор за дијаспору уз напомену о појединачним задужењима.

Задужења Ауторског тима:

- предлаже измене Правилника и иницира његово усвајање најкасније до краја августа за наредну школску годину;
- израђује пројектни план, конкурс, читалачки списак, тестове за општински и републички ниво, као и друге материјале потребне за реализацију пројекта - дипломе, потврде, пријаве и сл;
- дефинише списак реализатора - регионалних, општинских и школских координатор најкасније током октобра текуће школске године, а на основу пријава установа;
- координира пројектним и конкурсним активностима;
- организује и реализује саветовање установа учесница пројекта на њихов захтев а у складу са Финансијским планом програма;
- учествује у раду свих комисија за селекцију и оцењивање радова по конкурс, ако и у свакој комисији за прегледање тестова на републичком нивоу;
- иницира, осмишљава и реализује сарадњу са међународним партнерима, као и са издавачима, спонзорима и донаторима;
- осмишљава и предлаже програм смотре, као и ликовно решење пропагандног материјала;
- осмишљава и предлаже агенду конференције/ предлог радионица за децу, а у договору са партнерима остварује акредитацију и реализацију;
- помаже организацију и реализацију пројекта, смотре и конференције за менторе/ радионица за ученике у складу са договореним Финансијским планом;
- доноси одлуку о посебним наградама и признањима, као и свим питањима важним за унапређење програма.

Члан 8.

Школа домаћин - Чувар читалачког ранца

Школа домаћин Смотре читалаштва у којој се реализује тестирање Кликераша републичког нивоа, организатор државне смотре са међународним учешћем, организатор акредитоване конференције, радионица и пратећег програма.

Задужења школе домаћина:

- организује и реализује републички ниво тестирања Кликераша у оквиру Смотре читалаштва „Читалићи 2027.”;
- организује комисије и реализује прегледање радова и избор финалиста за Смотру, као и избор апсолутних победника у свим категоријама;
- учествује у раду свих комисија за селекцију и оцењивање радова по конкурс, ако и у свакој комисији за прегледање тестова на републичком нивоу;
- израђује пропагандни материјал смотре - кесе, фасцикле, плакате, флајери, спотови и сл;
- обезбеђује награде и дипломе за најуспешније учеснике конкурса, а само похвалнице за све финалисте, доставља поштом награде и дипломе дијаспори;
- обезбеђује смештај и исхрану за песнике амбасадоре и госте, међународне делегације, ауторски тим и предаваче у време смотре;
- обезбеђује ужину за учеснике смотре и конференције/ радионица за децу;
- организује и реализује акредитовану конференцију у оквиру програма Смотре;
- организује и реализује радионице са песницима за децу;
- организује пратећи програм;
- промовише пројекат на националним и локалним медијима.

Све активности спроводи у складу са договореним Финансијским планом, који усвајају и мењају сви партнери.

Члан 9.

Библиотека домаћин - Чувар читалачке ватре

Библиотека домаћин – сарадник Ауторског тима и суорганизатор пратећег програма.

Задужења Библиотеке домаћина

- пружа подршку Ауторском тиму у организацији, координацији и реализацији свих програмских активности;
- организује и реализује смотру општинског нивоа;
- иницира, остварује и координира сарадњу са библиотекама општинског/ градског ранга, као и са Народном библиотеком Србије;

Члан 10.

Сарадници организатора

Библиотеке/Културни центри подржавају реализацију на општинском нивоу омогућавањем међубиблиотечке позајмице или омогућавањем посете песника школи, учествовањем у жирирању и/или обезбеђивањем награда и диплома за најбоље учеснике општинског нивоа реализације Пројекта.

Издавачи - даривањем књига из своје издавачке делатности, издавач стиче право да кандидује наслове својих монографских публикација за **Читалачки списак Читалића**. Књиге које дарују издавачи користе се као награде за завршни ниво смотре.

Донатори - општине, друштвено одговорна предузећа и други партнери која подржавају циљеве Програма издвајањем средстава за финансирање програмских активности, обезбеђују видљивост на свим гласилима Пројекта, као и на завршној манифестацији, а добијају и позитивне референце у смислу друштвено/образовно/одговорног пословања.

Члан 11.

Учесници Пројекта - предшколске установе, основне и средње школе, удружења и др.

Школа може да учествује у Пројекту само ако га је као образовно-васпитни пројекат и смотру планирала Годишњим планом рада школе.

Установе културе и удружења могу да буду сарадници Ауторског тима уколико школа коју дете похађа не учествује; у том случају родитељ заинтересованог ученика даје сагласност установи/удружењу за учествовање и у свему се сви учесници пројекта понашају у складу са упутствима, правилима и обавезама које важе за школу.

Школу/установу/удружење пријављује директор/председник или делегирани представник (у даљем тексту - координатор) попуњавањем електронске Пријаве доступне на сајту www.citalici.rs најкасније од 1. октобра текуће школске године за ту школску годину.

V Читалићи као образовно-васпитни пројекат у школи/предшколској установи

Члан 12.

Носиоци реализације у школи/установи

Школски тим/тим установе реализује пројекат и школски ниво Смотре и учествује у организацији и реализацији општинске смотре.

Координатор школског тима/тима установе:

- обавештава стручна већа о програму, свим његовим видовима и од пријављених наставника формира Школски тим током октобра текуће школске године;
- координира прилагођавање општег Пројектног плана условима школе/установе;
- координира радом школског пројектног тима и организује пројектне активности у школи;
- може да буде ментор заинтересованим ученицима уколико разредни/предметни наставник ученика не учествује у пројекту уз обавезу потврђивања ауторства ученика без злоупотребе вештачке интелигенције (уколико изостане та сагласност, рад с њиме прихвата ни у једној такмичарској категорији);
- региструје се на порталу Пројекта према упутству Ауторског тима добијеним после пријављивања Школе и у складу са тим поступа даље у размени информација између Ауторског и Школског тима;
- води евиденцију о реализованим пројектним активноостима у смислу праћења интерног стручног усавршавања;
- редовно доставља материјал о школским активностима веб-оператеру школског сајта и прослеђује линк општинском односно окружном координатору;
- сарађује са општинским и регионалним координатором, обавештава редовно о активностима свог школ. тима;
- обезбеђује захвалнице за све учеснике школског пројекта (члановима школског тима уписује број сати интерног стручног усавршавања на захвалницу или доставља Извештај о реализацији пројекта у школи који члану педагошког колегијума задуженом за праћење стручног усавршавања у школи/установи, као и Ауторском тиму на начин који предвиди организатор);
- организује завршну Смотру у школи уз предлог за учествовање на општинској Смотри дечјих радова ревијалног карактера у складу са Конкурсом;

- обезбеђује у сарадњи са директором школе и/или директором општинске народне библиотеке и/или донаторима награде у виду књига за најуспешније учеснике пројекта, тј. првонаграђене у школи (пласирани на Смотру читалаштва из свих категорија);
- сарађују са одељењима општинске народне библиотеке ради евентуалне позајмице потребних књига, као и у организацији општинске;
- учествује у организацији општинског такмичења и општинске завршне смотре;
- промовише пројекат и сарађује са донаторима у локалној средини и за потребе своје школе;
- координатор може нека задужења да пренесе на друге чланове школског тима (вођење евиденције о реализацији, праћење пројекта путем блога/сајта, уређивање летописа пројекта и сл).

Сарадник координатора

Школа може имати једног или два сарадника координатора школског тима сразмерно броју и структури учесника (млађи узраст, старији узраст и сл).

Сарадник помаже координатору у свим активностима преузимајући део задужења, а све у складу са интерним договором.

Члан школског тима/ ментор

Наставник/васпитач заинтересован за учествовање у програму који се пријављује координатору школског тима приликом представљања пројекта у школи или у року који одреди школски координатор.

Обавезе чланова школског тима:

- учествују у прилагођавању општег пројектног плана потребама и условима школе/установе (прилагођавање подтема, организовање рада и сл);
- формирају тест за школски ниво тестирања и учествују у реализацији школског нивоа смотре;
- реализују пројектне активности у складу са потребама својих ученика у оквиру редовне наставе, часова додатне наставе или слободних активности;
- мотивишу ученике за учествовање у пројекту и/или смотри;
- активно прате рад ученика и прихватањем улог ементора, прихватају одговорност за ауторство рада без злоупотребе вештачке интелигенције; као ментори реализују најмање једну угледну пројектну активност за коју координатору достављају скицу часа/ радионице, а двома присуствују, чиме потврђују учествовање у пројекту и менторство (уколико наставник ученика који шаље рад у било којој такмичарској категорији, не прихвати менторство, аутоматски менторство припада координатору школског тима);
- активно учествују у свим пројектним активностима као носиоци активности, сарадници или дискусанти;
- учествују у комисијама за вредновање дејих радова и постигнућа у складу са задужењима школског/ општинског/ окружног координатора или Ауторског тима;
- сугеришу ауторском тиму промене у циљу побољшавања програма;
- промовишу пројекат.

Сарадник школског тима

Наставник који не учествује у програму, али заинтересованим ученицима благовремено дају потребне информације о програмским активностима или их усмерава на координатора школског тима.

Техничка подршка школском тиму

Члан школског тима задужен за техничку подршку помаже координатору школског тима у постављању података на одређену школску или наменски регистровану интернет платформу, као и у размени информација са општинским и регионалним координатором и ауторским тимом.

Члан 13.

Интерно стручно усавршавање

Чланови школског тима/ тима установе за своје активности у пројекту остварују бодове за интерно стручно усавршавање у складу са Правилником о стручном усавршавању у установи или према предлогу овог Правилника.

Координатор школског тима води евиденцију о ангажовању чланова школског тима/тима установе и о томе извештава Ауторски тим на начин на који организатор одреди.

На крају реализације Пројекта у школи/установи, наставник/васпитач прикупљеним доказима потврђује ангажованост у пројекту и тиме стиче право на менторство.

Предлог вредновања пројектних активности у школи/установи

Активност	Број сати	Опис активности
Координатор Ауторског тима	80	Планира, координира, сарађује са свим релевантним актерима на реализацији Пројекта
Сарадник координатора АТ	60	Помаже координатору АТ
Члан Ауторског тима	50	Учествује у изради Пројектног плана, организацији реп. такмичења и реп. смотре, има посебно задужење у оквиру АТ
Координатор окружног нивоа	40	Координира и организује окружни ниво тестирања, извештава
Координатор општинског нивоа	30	Координира и организује општински ниво тестирања, извештава
Координатор школског тима	20	Координира радом школског тима, сарађује са Ауторским тимом и сарадницима у локалној средини
Сарадник координатора школ. тима и члан тима-техничка подршка	15	Помаже координатору у активностима унутар школе
Члан школског тима	10	Учествује у прилагођавању и изради Пројектног плана (на основу предложеног пројекта Ауторског тима), активно учествује у организацији и реализацији свих прој. активности
Сарадник школског тима	5	Омогућава реализацију Пројекта
Пројектна активност (угледне активности, радионице, представе, презентације и сл)	8/4/2	Организатор-реализатор/сарадник/ присуствовање, дискусија, анализа

VI Смотра читалаштва „Читалићи 2027.”

Члан 14.

Смотра читалаштва „Читалићи 2027.” јесте ваннаставна активност која се организује у циљу представљања, односно вредновања и рангирања ученика из предмета Српски језик и то у вештинама *Читање и разумевање прочитаног* и *Писмено изражавање*.

С обзиром да је пројекат Читалићи промовише интердисциплинарни приступ, ментори не морају да буду само наставници српског језика, већ и сви остали предмети с обзиром на базични значај вештине коју пројекат промовише.

Члан 15.

Такмичарске категорије, нивои, циљне групе и облик реализације

Категорије	Облик	Ниво	Карактер	Циљна група	Начин
Кликераши	Индив.	Школски	Такм.	Ученици основних школа Србије од 1. до 8. разреда (за ученике 1. и 2. разреда последњи ниво је општински)	Тестирање
	Индив.	Општински	Такм.		
	Индив.	Окружни	Такм.		
	Индив.	Републички	Такм.		
Креативци Читалићи+	Индив.	Школски	Такм.	Предшколци и ученици основних и средњих школа Србије и држава партнера	Читалачки дневник
	Индив.	Општински	Такм.		
	Индив.	Републички	Такм.		
	Индив.	Међународно учешће	Рев.ј.		
Словца	Индив.	Међународно учешће	Такм.	Допунске школе/ радионице српског језика у дијаспори	Прилагођени читалачки дневник
Дигитални Читалићи	Индив.	Републички са међунар. учешћем.	Такм.	Појединци и групе узраста од 10 до 20 година (старији основци, средњошколци, студенти)	Дигитални материјали
	Тим школе				
Весници	Индив.	Републички са међунар. учешћем	Такм.	Васпитачи, учитељи, наставници, студенти школа/установа у Србији и државама партнерима	Радионица/ Тест
Гласници	Тимски	Општински	Рев.ј.	Тимови предшколских установа, основних и средњих школа из Србије и држава партнера	Штанд
		Републички са међунар. учешћем	Такм.		

Члан 16.

Организација и одговорности по нивоима

Школски ниво организује координатор школског тима, директор школе и стручни сарадници, који су и одговорни за реализацију;

Општински ниво организује школа домаћин општинског нивоа одређена на Активу директора, при чему је координатор те школе и координатор општинског нивоа Читалића, а тим чине директор, стручни сарадници те школе и чланови осталих школских тимова. Одговорни за реализацију су директор школе домаћина и координатор општинског тима.

Окружни/градски ниво организује школа домаћин окружног нивоа, коју потврђује Ауторски тим објављивањем на сајту пројекта, а након што се школе пријаве за домаћинство. Уколико нема пријављених, Ауторски тим преузима координацију на начин који омогућава реализацију регионалног нивоа у складу са Стручним упутством МП.

Школа домаћина окружног нивоа смотре организује окружни ниво, при чему је координатор те школе и координатор окружног нивоа Читалића, а тим чине директор, стручни сарадници те школе и чланови општинских тимова. Одговорни за реализацију су директор школе домаћина и координатор окружног тима.

Државни ниво са међународним учешћем у Републици Србији организује УГ „Читалићи”, школа домаћин, библиотека домаћин и МП, у сарадњи са партнерима Ауторског тима. Одговоран за реализацију је председник УГ „Читалићи”, директор школе-домаћина, представник Министарства и државни координатори земаља учесница.

VII Категорије и реализација у појединостима

Члан 17.

Категорија - Читалићи Кликераши

Категорија предвиђена за ученике основних школа у Србији од 1. до 8. разреда, реализује се путем теста. Ученици 1. и 2. разреда тестирање завршавају на општинском нивоу.

Ученици раде тест који формира Ауторски тим за општински, окружни и републички ниво. Тест за школски ниво формира комисија школског тима.

Сваки тест садржи текст (или више одломака) из дела која нису предвиђена Наставним програмом ни за један разред од 1. до 8. разреда. Критеријум за израду питања су *Стандарди постигнућа за српски језик за први циклус и за крај основног образовања за области Вештина читања и разумевање прочитаног и Писмено изражавање.*

Тест садржи 3 питања за ученике 1. и 2. разреда, 6 питања за ученике 3. и 4. разреда и 9 питања за ученике од 5. до 8. разреда. Тест за сваки разред школског и општинског нивоа мора садржати питања различите тежине (основни, средњи и напредни ниво), а на окружном и републичком тест не мора да садржи питања основног нивоа. Тест може а не мора да садржи питања које се односе на дело са *Читалачког списка*, који Ауторски тим доставља именованим координаторима са свим материјалима најкасније до 15. октобра за текућу школску годину.

Тест се ради два школска часа, дакле најмање сат и по, а могуће је обезбедити и додатних пола сата ако је ученицима потребно. Тестирање за све разреде и све нивое (школски, општински, окружни републички) је анонимно, тј. ради се под шифром.

Ученици попуњавају тест хемијском оловком и писаним словима ћирилице, сем што су ученицима 1. и 2. разреда дозвољена штампана слова ћирилице.

Школски ниво тестирања Кликераша

Обавезни ниво такмичења изузев када је број пријављених ученика мањи од 5.

Школски ниво тестирања реализује се у школи, број ученика који ће учествовати по одељењу одређује школски тим уз обавезу да свим ученицима обезбеди похвалницу за учествовање. Пролазност на општински ниво остварује најмање 1 ученик по одељењу, а горњу границу у смислу већег броја учесника по одељењу одређује организатор општинског нивоа.

Тест за школски ниво тестирања креира школски тим. Решење тестова се истиче јавно одмах после завршеног тестирања. Тестирање у школи је обавезно под шифром, а правила за шифровање идентична правилима шифровања на завршном тесту.

После реализације тестирања и шифрирања, комисија за прегледање преузима тестове и приступа прегледавању истог дана или дан касније, а прелиминарни резултати се под шифрама објављују на огласној табли/сајту школе најкасније 3 дана после тестирања.

Рок за жалбе је 3 дана од дана објављивања прелиминарних резултата после чега резултати школског тестирања постају коначни и јавни (уколико школа има за то писмену сагласност родитеља/старатеља такмичара о чему води рачуна сваки ментор за своје ученике) и објављују се на огласној табли/сајту школе.

Координатор школског тима обавезан је да организатору општинског нивоа тестирања достави ранг листу са именима свих учесника, именом ментора, разредом и одељењем, потписом одговорних за организацију и јасно издвојеним именима оних који су се пласирали на следећи ниво и то најкасније 15 дана пре термина одржавања општинског нивоа тестирања.

Школа награђује ученике за постигнуто 1, 2. и 3. место дипломом (и књигом у складу с могућностима), њиховим менторима захваљује, а остали учесници добијају похвалницу за учествовање, сарадници-донатори захвалнице. На дипломи/похвалници/захвалници печат школе, потпис директора школе и лого школе и лого Читалића.

Обавезна је организација јавне доделе диплома у присуству родитеља ученика, свих ментора и госта песника (у складу са могућностима школе).

Носиоци 1, 2. или 3. места на републичком нивоу, наредне школске године имају директну пролазност на општински ниво тестирања.

Општински ниво тестирања Кликераша

Организатор општинског нивоа тестирања је школа коју кандидује Актив директора или се школа домаћин одређује договором школа учесница. Директор школе домаћина је одговоран за реализацију, а координатор школског тима постаје општински координатор и обавезан је да Ауторски тим о домаћинству обавести најкасније до 1. новембра текуће школске године.

Директор школе-домаћина општинског такмичења и општински координатор у сарадњи са стручним сарадницима школе најкасније 5 дана пре тестирања формирају комисију за умножавање тестова, комисије за дежурство, комисију за шифровање и дешифровање, комисије за прегледање тестова и комисију за жалбе.

Представници општинске библиотеке су контролори такмичења, а било би пожељно да буду и чланови комисија.

Могуће је реализовати општинско такмичење у сопственој школи уз дежурство комисија из других школа-учесница општинског такмичења уз обавезу да прегледање буде централизовано, тј. да у именованој школи-домаћину општинског такмичења комисије прегледају све тестове.

Ауторски тим омогућава школи-домаћину општинског такмичења преузимање тестова најраније дан пре тестирања, а школа је дужна обезбеди тајност тестова и умножавање у присуству најмање 2 координатора других школских тимова. Свако јавно објављивање тестова и њихових делова или било какво нарушавање тајности тестова, дисквалификује све школе те општине из даљег такмичења.

Тестирање општинског нивоа реализује се у одређеном дану у свим општинама учесницама у исто време, оквирно од 12 до 14. Дежурни наставници понашају се као и током дежурања за Завршни испит – без употребе мобилних, у тишини и реду, без међусобног разговора осим у случају потребе да се детету објасни детаљ техничке природе. Строго се забрањује фотографисање тестова и дељење делова или целих тестова пре Ауторског тима и без дозволе Ауторског тима.

Решења тестова добијају све општинске комисије у 14.00 после чега су си дужни да на огласним таблама објаве тестове и решења. Право јавног објављивања тестова задржава Ауторски тим. Забрањено је и свако фотографисање ранг листи пре организатора општинског нивоа смотре.

После реализације тестирања и шифрирања, тестови се обезбеђују у присуству одговорних за општински ниво реализације тестирања, а прегледању се приступа тог дана или најкасније сутрадан.

ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ ДОСТАВЉАЈУ СЕ СВИМ ШКОЛАМА УЧЕСНИЦАМА НАЈКАСНИЈЕ 1 дан након прегледања.

У случају измена кључа, координатор школе домаћина формира комисију за ревидирање, коју сем њега чине чланови комисија које су претходно прегледале тестове. Они у складу са ревидираним кључем, одлучују о измени бодова на нивоу свих измењених решења. Након завршетка ревизије, школа домаћин општинског нивоа шаље ревидирану ранг-листу свим школама учесницама. Од момента слања нове прелиминарне листе тече рок за жалбе.

Рок за жалбе је 3 дана од дана објављивања прелиминарних резултата после чега резултати општинског тестирања постају коначни и јавни. Ранг-листе са именима и бројем бодова такмичара објављују се на огласној табли/сајту школе домаћина општинског нивоа (координатор школског тима/ментор такмичара дужан је да обавести организатора уколико нема потписану **Сагласност** родитеља о објављивању личних података у сврху јавног објављивања ранг-листе).

Координатор општинског тима обавезан је да координатору школе-домаћина окружног нивоа достави ранг листе у форми коју предвиди Ауторски тим најкасније две недеље пре рока за окружни ниво смотре.

Пласман на окружни ниво тестирања имају сви ученици од 3. до 8. разреда који пређу праг од 80% од укупног броја бодова на тесту.

Ученици се за сваки разред рангирају као 1. место, 2. место и 3. место у оквиру своје општине. Ученици који имају исти број бодова, „деле” исто место.

Ауторски тим задржава право промене прага пролазности.

Школа-домаћин општинског тестирања награђује ученике за постигнуто 1, 2. и 3. место дипломом

Пожељно је да се додела захвалница и награда за општински ниво организује као мини смотра уз подршку библиотеке и смотру шандова.

Окружни/ градски ниво тестирања Кликераша

Организатор окружног/ градског нивоа тестирања је школа коју кандидује Ауторски тим на основу предатих пријава. Директор школе домаћина је одговоран за реализацију, а координатор школског тима постаје окружни/градски координатор.

Директор школе-домаћина окружног/ градског такмичења и окружни/ градски координатор у сарадњи са стручним сарадницима школе домаћина најкасније 5 дана пре тестирања формирају комисију за умножавање тестова, комисије за дежурство, комисију за шифровање и дешифровање, комисије за прегледање тестова и комисију за жалбе.

Окружно такмичење реализује се искључиво у простору школе домаћина.

Ауторски тим омогућава школи-домаћину окружног такмичења преузимање тестова најраније дан пре тестирања, а школа је дужна обезбеди тајност тестова и умножавање у присуству најмање 2 координатора/представника других општинских тимова. Свако јавно објављивање тестова у целини или деловима или било какво нарушавање тајности тестова, дисквалификује све школе тог округа из даљег такмичења.

Тестирање окружног/ градског нивоа реализује се у одређеном дану у свим окрузима/ градовима у исто време. Дежурни наставници понашају се као и током дежурања за Завршни испит – без употребе мобилних, у тишини и реду, без међусобног разговора осим у случају потребе да се детету објасни детаљ техничке природе. Строго се забрањује фотографисање тестова и дељење делова или целих тестова пре Ауторског тима и без дозволе Ауторског тима.

Решења тестова добијају све комисије у 14.00 после чега су си дужни да на огласним таблама објаве тестове и решења. Право јавног објављивања тестова задржава Ауторски тим.

После реализације тестирања, приступа се прегледању. Пожељно је да чланови комисија за прегледање тестова и сами прораде тест пре добијања кључа с обзиром на захтевност и специфичност поступка прегледања тестова Читалића.

ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ објављују се на сајту школе домаћина након прегледања, а најкасније сутрадан. Забрањено је фотографисање делова или целих прелиминарних листи пре објављивања организатора окружног/градског нивоа смотре.

У случају измена кључа, координатор школе домаћина формира комисију за ревидирање, која у складу са ревидираним кључем, одлучују о измени бодова на нивоу свих измењених решења. Након завршетка ревизије, школа домаћин објављује ревидирану прелиминарну ранг-листу. Од момента објављивања нове прелиминарне листе тече рок за жалбе.

Рок за жалбе је 3 дана од дана објављивања прелиминарних резултата после чега резултати окружног/ градског тестирања постају коначни и јавни (ментор такмичара дужан је да обавести

организатора уколико нема потписану **Сагласност** родитеља о објављивању личних података у сврху јавног објављивања ранг-листе).

Након рока за жалбу, а најкасније у року који постави Аутроски тим, школа домаћин окружног/градског нивоа тестирања дужна је да Ауторском тиму достави комплетну ранг листу у форми коју Аутроски тим захтева.

Пласман на републички ниво тестирања имају сви ученици од 3. до 8. разреда који пређу праг од 80% од укупног броја бодова на тесту.

Школа-домаћин окружног/ градског нивоа тестирања награђује ученике за постигнуто 1, 2. и 3. место дипломом .

Аутроски тим задржава право промене прага пролазности.

Републички ниво тестирања Кликераша

Организатор утврђује ранг-листу најуспешнијих такмичара који се позивају на републичко такмичење најкасније месец дана пре реализације републичког нивоа тестирања, а на основу листи општинских координатора.

Координатор школе домаћина у сарадњи са својим директором, стручним сарадницима и представником Ауторског тима формира комисију за умножавање тестова, комисије за дежурство, комисију за шифровање и дешифровање, комисије за прегледање тестова и комисију за жалбе најмање 15 дана пре такмичења. Контролор такмичења је представник школске управе којој припада школа-домаћин републичког такмичења.

Аутроски тим доставља школи-домаћину тестове дан пре тестирања обезбеђујући тајност тестова. Свако јавно објављивање тестова пре Организатора или било какво нарушавање тајности тестова, строго ће бити кажњено а тестирање обустављено, финалистима подељене похвалнице.

Решење тестова се истиче на огласној табли школе домаћина одмах после завршеног тестирања. После реализације тестирања и шифрирања, комисија за прегледање преузима тестове и приступа прегледавању, а прелиминарни резултати објављују на огласној табли/сајту школе-домаћина најкасније наредног дана до 10.00. Рок за жалбе је истог дана до почетка доделе награда и признања.

Жалба се подноси писмено Ауторском тиму, а након подношења жалбе ментор има увид у тест и могућност потврђивања или повлачења жалбе. Комисија за жалбе након одлуке и евентуалне измене прелиминарне листе, коначне листе доставља електронски координаторима школа учесница и објављује их на огл.табли Организатора и суорганизатора.

Ученици се за сваки разред рангирају као 1. место, 2. место, 3. место, а сви учесници републичког нивоа смотре добијају статус „учешће” и захвалницу.

На републичкој смотри Организатор награђује ученике који су освојили 1, 2. и 3. место у сваком од разреда дипломом и књигом и захваљује се организаторима општинског нивоа тестирања, сарадницима и добротворима.

На дипломи/захвалници/похвалници у заглављу именовани званични организатори, лого Читалића као полазна основа за ликовно решење дипломе, печат школе домаћина са потписом одговорног лица.

Носиоци 1, 2. или 3. места на републичком нивоу, наредне школске године имају директну пролазност на општински ниво тестирања.

Члан 18.

Категорија - Читалићи Креативци

Предшколци, ученици основних и средњих школа креирају читалачке дневнике на начин предвиђен **Конкурсом**, који сваке године расписује Организатор на предлог Ауторског тима најкасније до краја календарске године за текућу школску годину.

Саставни део Конкурса чине задаци по категоријама, мерила за вредновање радова која су у складу са Стандардима постигнућа за српски језик за први циклус и за крај основног образовања за области *Вештина читања и разумевање прочитаног и Писано изражавање*, број радова по установи и услови слања тј. враћања дечјих радова.

Подкатегорија Читалићи +

Ова такмичарска подкатегорија Креативаца намењена је ученицима којима српски није матерњи језик. Они креирају читалачки дневник на језицима националних мањина у Србији или на неком од страних језика - енглеском, руском, немачком или француском језику.

Дневник садржи Изборни део и Обавезни задатак.

Предаја радова на начин описан у Конкурсу.

Школски ниво смотре Креативаца

Школску смотру/ смотру установе организује координатор школског тима/тима установе са пријављеним наставницима/васпитачима, стручном службом и директором, који су и одговорни за успешност реализације.

Ментор ученика који израђује рад својим потписом гарантује ауторство и злоупотребу вештачке интелигенције

Координатор школског тима/ тима установе у сарадњи са стручном службом формира комисију за одабир најбољих радова, при чему општинском домаћину (школа домаћин и/или општинска библиотека сарадник) свака школа *доставља 1 дневник по одељењу, односно онолико по школи колико организатори општинске смотре Читалићи Креативци догоовори са школама учесницама*.

Општински ниво смотре Креативаца

Организатор такмичарске смотре Креативаца на општинском нивоу је општинска библиотека и/ или школа домаћин општинског нивоа тестирања Кликераша, осим ако се школе учеснице једне општине не договоре другачије. Општински координатор је координатор школе домаћина, који формира комисије за прегледање дневника, при чему су чланови комисије координатори свих школа и установа учесника из једне општине, а чланови могу бити и сарадници из библиотеке, културног центра, писци, издавачи и др. подржаваоци.

Општинска комисија формира ранг листу дневника, при чему се 1, 2. и 3. место по разреду у општини награђује дипломом (и књигом уколико библиотека обезбеди), а сви „први“ дневници по разреду шаљу се Организатору Државне смотре на начин и у року предвиђеним Конкурсом.

Одлука делегиране општинске комисије је коначна, а записник у форми коју Организатор пропише Конкурсом, доставља се Организатору у оригиналу уз делегиране дневнике.

Изложба најбољих радова и јавна додела диплома у присуству родитеља ученика, свих ментора и госта песника (у складу са могућностима библиотеке) саставни је део обавезне смотре и обавезна

пројектна активност. То је и прилика да се најбољим Кликерашима у општини доделе дипломе (и књиге у складу с могућностима општинске библиотеке/ школе домаћина).

Организатор награђује ученике чији су радови изабрани дипломом за 1. место (и књигом у складу с могућностима), њихове менторе похваљује, а остали учесници добијају похвалницу за учествовање, сарадницима захваљује. На дипломи/похвалници/захвалници печат школе и/или библиотеке, потпис директора и лого школе и/или библиотеке и лого Читалића.

Републички ниво смотре Креативаца са међународним учешћем

Изложба дневника такмичарског карактера.

Најкасније објављивањем Конкурса, државни координатор и Ауторски тим формирају комисију за избор најбољих радова по Конкурсу Смотре у категорији Креативци. Најкасније месец дана пре Смотре, они доносе одлуку о финалистима.

На дан републичког нивоа Смотре именована Комисија бира државне победнике у категорији Читалићи Креативци (и Читалићи+). Одлука делегиране комисије је коначна

Организатор награђује ученике који су освојили 1, 2. и 3. место у сваком од разреда дипломом и књигом и захваљује се установама учесницама и њиховим координаторима.

На дипломи/захвалници/похвалници у заглављу именовани званични организатори, лого Читалића као полазна основа за ликовно решење дипломе, печат организатора са потписом одговорног лица.

Члан 19.

Категорија Читалићи Словца

Индивидуална такмичарска категорија намењена полазницима допунских школа и/или радионица српског језика у дијаспори, који креирају и достављају радове у складу са Конкурсом.

Најкасније објављивањем Конкурса, координаторза дијаспору, државни координатор РСрбије и Ауторски тим формирају комисију за избор најбољих радова по Конкурсу Смотре у категорији Словца. Најкасније месец дана пре Смотре, они доносе одлуку о финалистима.

На Међународној смотри проглашавају се најуспешнији којима се поштом достављају дипломе и књиге, похвалнице запаженим учесницима и менторима захвалнице.

На дипломи/захвалници/похвалници у заглављу именовани званични организатори, лого Читалића као полазна основа за ликовно решење дипломе, печат организатора са потписом одговорног лица.

Члан 20.

Категорија Дигитални Читалићи

Такмичарска категорија намењена старијим основцима и средњошколцима из Србије и др. земаља, који дигиталне материјале креирају без злоупотребе вештачке интелигенције и достављају у складу са Конкурсом.

Индивидуална и групна, при чему се групни рад односи на тим школе.

Најкасније објављивањем Конкурса, државни координатор и Ауторски тим формирају комисију за избор најбољих радова по Конкурсу Смотре у категорији Дигитални Читалићи. Најкасније месец дана пре Смотре, они доносе одлуку о финалистима.

На дан републичког нивоа Смотре именована Комисија бира државне победнике у категорији Дигитални Читалићи. Уколико на Конкурс пристигну радови држава партнера, међу најбољим

радовима бирају се апсолутне победнике а ниво уписује у диплому. Одлука делегиране комисије је коначна.

Организатор награђује ученике који су освојили 1, 2. и 3. место дипломом и књигом и захваљује се установама учесницама и њиховим координаторима.

На дипломи/захвалници/похвалници у заглављу именовани званични организатори, лого Читалића као полазна основа за ликовно решење дипломе, печат организатора са потписом одговорног лица.

Члан 21.

Категорија Читалићи Весници

Индивидуална такмичарска категорија намењена васпитачима, учитељима, наставницима, студентима србистике и библиотекарства и др. педагошких факултета из Србије, окружења или из земаља сарадница Ауторског тима која предвиђа представљање радионице чији је циљ развијање и неговање вештина промовисаних овим пројектом или ауторски тест креиран по пропозицијама формиња теста за категорију Кликераши.

Начин достављања радова, као и рокови и други ближи услови дефинишу се Конкурсом.

Члан 22.

Најкасније објављивањем Конкурса, државни координатор и Ауторски тим формирају комисију за избор најбољих радова по Конкурсу Смотре у категорији Весници. Најкасније месец дана пре Смотре, они доносе одлуку о финалистима.

На дан републиког нивоа Смотре именована Комисија бира државне победнике у категорији Читалићи Весници. Уколико на Конкурс пристигну радови држава партнера, међу најбољим радовима бирају се апсолутне победнике а ниво уписује у диплому. Одлука делегиране комисије је коначна.

Организатор награђује најбоље штандове који су освојили 1, 2. и 3. место дипломом и књигом.

На дипломи/захвалници/похвалници у заглављу именовани званични организатори, лого Читалића као полазна основа за ликовно решење дипломе, печат организатора са потписом одговорног лица.

Члан 23.

Категорија Читалићи Гласници

Изложба штандова најбољих пројектних резултата тимова школа/установа свих држава учесница такмичарског карактера на тему и начин предвиђен Конкурсом.

Најкасније десет дана пре Смотре координатор школе домаћина и координатор Ауторског тима формирају Комисију за избор најбољих радова по Конкурсу Смотре у категорији Гласници.

На дан републиког нивоа Смотре именована Комисија бира државне победнике у категорији Читалићи Гласници. Уколико на Конкурс пристигну радови држава партнера, међу најбољим радовима бирају се апсолутне победнике а ниво уписује у диплому. Одлука делегиране комисије је коначна.

Организатор награђује најбоље штандове који су освојили 1, 2. и 3. место дипломом и пакетом књига.

На дипломи/захвалници/похвалници у заглављу именовани званични организатори, лого Читалића као полазна основа за ликовно решење дипломе, печат организатора са потписом одговорног лица.

VIII Пратећи материјал

Члан 24.

Тему Смотре сваке године одређује Ауторски тим и о њој обавештава заинтересоване менторе на Форуму Читалића крајем августа једне школске године за наредну.

Ауторски тим најкасније до краја августа усваја постојећи или ревидирани **Правилник** и о томе обавештава Организациони одбор.

Конкурс прецизно дефинише тему, задатке по категоријама и узрастима, начин достављања и враћања радова, број награда и сл. најкасније до 31. децембра за текућу школску годину, тј. 10 дана након објављивања Календара смотри и такмичења МПНТР Србије за текућу школску годину. Саставни део Конкурса чини Читалачки списак.

Читалачки списак је списак одабраних писаца/дела на основу којих се реализују одређени задаци прописани Конкурсом.

Општи Пројектни план Ауторски тим доставља пријављеним учесницима, који га уз прилагођавање реализују у току школске године, а најбоље пројектне резултате шаљу на Конкурс.

Извештавање – свака установа дужна је да води евиденцију о реализацији пројекта и достави извештај о реализованим активностима на захтев Организатора, а најкасније до краја јуна 2021. Потребни обрасци саставни су део Пројектног плана.

IX Награде и признања

Члан 25.

Сви учесници Смотре добијају похвалницу - за учествовање, диплому - за освојена места, захвалнице - ментори и добротвори.

Уз диплому пожељно је да награђени добију и књигу, коју на општинском нивоу могу да обезбеде добротвори или сарадници школе организатора - библиотеке, културни центри, удружења, песници...

Члан 26.

Организатор осим захвалница учесницима и сарадницима, диплома и похвалница награђенима и похваљенима, може да додели и посебна признања или статус:

- **Повељу Почасни Читалић** – појединцима без чијег ангажовања и/или подршке не би било могуће реализовати републички/међународни ниво смотре;
- **Статус Амбасадора Читалића и др.** – ствараоци за децу који својим стваралаштвом и јавним наступима промовишу књигу и читалаштво, а који прихвате овај статус и буду песници домаћини, гласници читалачке државе која једном годишње процвета осмесима деце и наставника, сваки пут у другој школи Србије.

Члан 27.

Читалачки ранац

Читалачки ранац је симбол домаћинства и непрекинутог читалаштва. Чувар Читалачког ранца је школа-домаћин и организатор међународне смотре. Школа домаћин може на годину дана

позајмити читалачки ранац **Почасном домаћину**, школи која ће припремити Програм добродошлице на наредној Смотри.

Ранац допуњен новим књигама у знак непрекинутог читалачког низа од сталног домаћина преузима директор школе која се за почасно домаћинство пријави најкасније на Смотри.

Х ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

Пројекат „Читалићи”, лого, име и начин организације ауторска је својина оснивача УГ „Читалићи” који задржавају сва ауторска права и ниједна одлука у вези овог програма у целини и деловима не може бити донесена без њихове писмене сагласности. Свака злоупотреба и копирање целине или делова програма, биће пријављена надлежним службама и тражиће се заштита ауторских права.

Члан 29.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења, а примењује се у школској 2026/2027. години.

У Алексинцу,
24.9.2026.

Председник УГ „Читалићи”
Соња Ђорђевић

Садржај

I Опште одредбе.....	1
II Назив, организатори, начин реализације, време и место одржавања	1
III Циљеви, исходи Програма	2
IV Организациона мрежа Читалића.....	3
V Читалићи као образовно-васпитни пројекат у школи/предшколској установи.....	5
VI Смотра читалаштва „Читалићи 2027.“	8
VII Категорије и реализација у појединостима	9
VIII Пратећи материјал.....	17
IX Награде и признања	17
X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	18